

מ ר ט י כ ל מ ט' 58 / ג'

מישיבת ועדת הכספים, כיום ד', יב' באדר ב'
תשי"ד - 17.3.1954

א. הרצפלד	היו"ר י. גורי	<u>נוכחיו:</u>
ב. חזני	ח. אריאב	
ג. לוז	י. בדר	
ד. פורדר	ש. בז'רנו	
ה. ציזלינג	א.ט. גניחובסקי	
	ש. דיין	

פוזמנים:
 מר פלד - משרד הפיתוח
 ג. להב - משרד האוצר
 מר קטרון - משרד המשפטים

ד"ר כהנא - מנהל משרד הדתות
 מר יסקירוביץ - משרד הדתות
 מר אבולעפיה - משרד האוצר

ד"ר אליזנברג - מנהל בתי"מ
 י. קוקיה - מנהל משרד המשפטים

מר בטיש - מנהל משרד הבריאות
 מר הלוי - סגן מנהל משרד הבריאות

סדר היום:
 1) תקציב משרד הפיתוח
 2) תקציב משרד הדתות
 3) תקציב משרד המשפטים
 4) תקציב משרד הבריאות
 5) תקציב משרד הסעד

1) תקציב משרד הפיתוח

א.ט. גניחובסקי: מה המצב בנוגע לחברת הדשנים? מצב הכשרות כחברת הפוטטטים אינו משיע רצון. לפי ידיעות שקבלנו עובדים שם בשבת, ולאנו דוקא בפוטטטים. כמטמלתי אם יש שם בית-כנסת, נעניתי בשלילה. איך זה במקום נידח וחלוצי כזה אין דוגמים לבית-כנסת, כדי שייראה במקום יהודי? מה המצב בנוגע לגיוס הון?

מר פלד: משרדנו הוא משרד פיתוח ואינו עוסק בפיתוח המשרד. הכוון הוא, להצטמצם בבעלי המקצוע ההכרחיים. אנש להבהלות האוברות - הדבר נמצא בשלב לא מסוים עדיין. יש חברות שהן בבעלות חלקית של המטמלה, יש חברות שהן בבעלות שלמה ויש חברות שלמטמלה יש רק פיקוח עליהן, כמו חברת הוטמל. הנהלת החברות האחרונות מורכבות כפי שבעלי הטמלות מחליטים. בחברות שהן בבעלות חלקית, נקבע בהסכם עם השותפים איך תורכב ההנהלה ולמטמלה יש שם תמיד רוב בכל המסיבות. במפעלי ים-המלח יש שני מנהלים מבין 11, והשאר טמונים על-ידי משרדי המטמלה השונים. אותו מצב במפעל הדשנים החימיים.

בחברות שהן בבעלות שלמה של המטמלה, או בעלות כמעט שלמה - כמו סחצבי ישראל, פוטטטים בנגב, היינו במצב קשה. האיט טעסק בעניני סחצבי ישראל היה טרבית הזמן בחוץ-לארץ ואינו טתעד להתישב בארץ; על כן הוא

לא יישאר בראש החברה וטרם הורכבה מועצת מנהלים. איננו חושבים שזה מצב בריא ונשתדל לטובתה המהירה המועצה כדוגמת מפעלי ים-המלח. בכל מקרה המוצר ישתדל למצוא אנשים שכל אחד מהם יוכל לתרום משהו להנהלה, לפי התכונות של האנשים.

בחברת הפוספטים בנגב הורכבה הנהלה כי זה היה יותר דרוש, וישנם כמה אנשים בעלי ידיעה מקצועית, כמו טר אמבט (סהנדס טכרות טמזרים), טר גולדברג (טרסנים חימיים) ומאנטי מסרד הפיתוח.

מטר לדטנים וחטרים חימיים, המצב במפעל זה איננו טוב. המטלה הסקיעה בו באופן יסיר מיליון ל"י בסניות (מתוך 3 מיליון ל"י); מלבד זאת נתנה המטלה הלוואות ישירות כ-3,5 מיליון ל"י. בטך הכל הסקיעה המטלה, יחד עם סלוות, 15 מיליון ל"י ומיליון ל"י בסניות. כדי לסיים מה שהוחל, זקוק המפעל לתוספת של 4 מיליון ל"י וכמיליון לירות להון חוזר, ואת הכסף הזה איננו רוצים שיתנו אלה שיסדרו את המפעל.

מטרד הפיתוח אינו רואה כמצב נורמלי מפעל שמוסקע בו כסף ציבורי של 16 מיליון ל"י, יהיו לו בסניות רק 16 וכמה אחוזים. אנחנו נאבקים קשה עם טייסדי המפעל, שהם לא כל-כך גופים פרטיים אלא חצי-ציבוריים, שיסקיעו עוד כסף. אבל הם אינם רוצים להסקיע כסף. פיק"א וקבוצת דרום-אפריקה לגמרי הסתלקו, וקבוצת פי.אי.סי שהסכימה לחשוב על הנקעה נוספת אבל לא בהון סניות. הם רוצים לתת הלוואה בתנאים קשים למדי. אנחנו באמצע טשא-וטתן אתם ואני מקווה שנצליח לסיימו בכי טוב. אבל אם זה לא ייגמר באופן כזה, לא תהיה זו אשמתנו. מצדנו ייעשה כל המאמץ שהכסף לא יבוא מקופת המטלה.

לשאלת פוספטים בנגב: איננו טבעי-רצון שתוצאות עבודתנו בפוספטים. טיב הפוספטים איננו מספיק טוב - אלה שמצאנו - וצריך להעטיר אותם. אולם מפעל ההעטרה איננו מספיק בסדר. נתגלו שדות פוספטים הרבה יותר עשירים מאלה שבדלנו, בזרחן, ומנחנו טלאים תקווה שיש עתיד לעבין הזה אבל כיום איננו טבעים רצון מהמצב.

בענין השבת במפעלים בנגב, לא חקרנו ודרטנו, אבל אני חושש שאם נבנה בית-כנסת לא יבואו להתפלל בו. אנחנו נבדוק את הדבר ואם יש שם אנשים שרוצים להתפלל - יהיה בית-כנסת.

בענין גיוס הון לחברות הפיתוח, טענתם על המצב בחברת דטנים חימיים, שיש בה הון חצי פרטי. הון פרטי ילך לתל-אביב, לרמת-גן, לנתניה ובקושי רב ילך לנגב; אבל במידה שנוכל לעניין אותו - ויש לנו טבעים אבל לא יותר טבעים - נעשה זאת. יש כמה טבעים בנוגע למפעלים בנגב, אבל הרבה תקוות לא הייתי נותן לוועדה.

א. צינזלינג:
בעבודת מסרד הפיתוח אני רואה פעולות בעלות אופי של חקר מדעי. מה הקטר בין אלו לבין הסוסדות הקיימים העוטקים בחקר מדעי? האם יש יסוד שתהיה הפרדה בסטכות לגבי המכון הגיאולוגי והקבוצה הגיאופיסית וכדומה? אינני סחורה בזה את דעתי ואינני אומר שיש כפילות, אבל אני שואל אם יש הגיון לעסדות עצמיות בפרדות.

ט. בז'רנו:

מהי ההחלטה, היכן נתקבלה, מתי ואיפה פורסמה, על כך שחברת מחצבי ישראל תריכז להחזיק 51% מהמניות על חברות-הבת שהיא מקימה? מי הן חברות-הבת ומה הרכב ההון שלהן? מה הם הסיכונים שנעשו בתקנות של חברת מחצבי-ישראל מאז סיבוי על ד. יוסף לתפקיד שר הפיתוח? האם על סיכונים אלה הואלט במטטלה, או לא? מהם הסיכונים שנעשו בטוענת המנהלים של חברת מחצבי ישראל והאם סיכונים אלה נעשו לפי החלטת המטטלה או לפי החלטת שר הפיתוח? מהם הסיכונים שנסו בהנהלה-בפועל של חברה זו, ולמה? מי טמנה לפי התקנון את ההנהלה של חברות-הבת של מחצבי ישראל? האם הסכנות של חברות-הבת מוחזקות על-ידי מחצבי ישראל או על ידי משרד הפיתוח ישירות; ואם על-ידי משרד הפיתוח - למה? מהו ההגיון שבדבר?

מהם הכספים שהושקעו במסך כל השנים מאז קום המדינה, בכל אחת מהחברות: מחצבי ישראל וחברות-הבת שלה, על ידי המטטלה. מה היו הסיכונים, כפי שמצאו ביטוי בהודעות רשמיות של המטטלה, בדבר הפקת פוטנציאל והפקת נחושת בשנת 1953 - הצהרות שניתנו בשנים 1951 ו-1952, וכמה למעשה הופקו פוטנציאל ונחושת בשנת 1953? האם יש הבדל גדול בין המספרים האלה, מהן הסיבות לכך?

ביחס לחברת חרסית וחול זך, מי הם בעלי המניות של חברה זו וכמה מחזיקים כל אחד מהחברות-מחזיק? כמה הון השקיע כל אחד מהגורמים האלה? מהו הרכב החברה עצמה: כמה מנהלים, פקידים וכו'? מה ערך החברים שהחברה הזו הפיקה בשנת 1953 וכמה טערו סחורה זו נכנס למשרד החברה בתור הכנסה שלה?

היו"ר י. גורי:

בתחילת הישיבה קבענו לעצמנו, בהסכמה כללית, שהשאלות שיש להן קשר לתקציב הפיתוח טמט - בדרך בהן בקשר לדיון בתקציב זה. בשאלותיך גוללת יריעה רחבה של שאלות, שבחלק גדול יש להן קשר לתקציב הפיתוח, ואני רואה אותך עם תסכים שהתשובה על שאלות אלו תידחה.

ט. בז'רנו:

מינוי מתנגד לקבל את התשובות בכלב, אבל שכל החברים יקבלו את החומר.

ט. דיין:

האם משרד הפיתוח עוסק במטהו בקשר לענייני חקלאות: גילויי מים, חוות קיימות וכיו"ב. האם יש תכנית מצד המשרד לעשות משהו בשטח הקטת נקודות התיישבות נסיוניות, חוות וכו'?

מר פלד:

משרד הפיתוח עוסק בגילויי מים ובתקציב הפיתוח יענו סכום למטרה זו. המשרד מינו מבצע ישירות את העבודות אלו באמצעות תה"ל או חברת מקורות; אבל הוא שולח מומחים שמחפשים אחרים אפילו פוטנציאליות לגילויי-מים, ויחד עם משרד החקלאות קובעים למה לתת זכות קדימה. בעת מחפשים מים עבור משרד הפיתוח בנחל זין ובנחל זוהר, על-ידי המטלח. יש תקווה רבה שימצאו מים, כי בודאי שמעתם שבקידוחי הנפט ב"סזל 1" נמצאו מים. בנחל זוהר נוכל אולי לקיים נקודה שתספק ירקות לעובדי מפעלי ים-המלח. לאורך הערבה יש עוד כמה נקודות שעורכים בהם חקר כזה.

מלבד זאת יש כמה טענות ממשרד החקלאות מטפל בהן. אחת מהן, זו עין-יהב. אם יוקצב כסף בתקציב הפיתוח החדש, יוקמו עוד שלש טענות. חלק מהטענות מוחזק על-ידי הסוכנות והצבר ביחד, כמו עין-גדי ויטבתה. אנחנו חושבים שאולי אחת הנקודות תוכל להפוך במסך הזמן ליישוב-קבע.

ישנו סכום למטע תטרים בתקציב הפיתוח החדש. הטבה התחלנו ומנחנו רוצים להמשיך במטעי יונקוס, לנסיון באדמות המלוחות על-יד מילת ויותר אפונה. ייתכן שזה יוכל להיות אחד המקורות לקיום ילובים מרוחקים דלים בנגב. אבל כל העבודה בשטח החקלאות נעשית על-ידי משרדנו רק בתור מדרבן, ומילו הביצוע נעשה על-ידי מסרד החקלאות והסוכנות, כדי לא להכניס כפילות, כי אין לנו הסנגובן המתאים. התכנית לעתיד בנוגע לנקודות התייבות: התקציב הפיתוח מבוצע מבקשים 600 אלף ל"י, ועוד תשטעו על כך.

ישנה ועדה לטיבים ומוררי יער, והיא מטרתה למסרד החקלאות ולטועצה המדעית. מציין עתה מיזה מוסדות מחקר ומדע קיימים על-יד מסרד הפיתוח: המכון הגיאולוגי והיחידה הגיאופיזית בראו בות. 64 מעובדי המסרד הם בשתי היחידות האלו. נוסף לזה מקיימת חברת מחצבי-ישראל מעבדה חיטית. מנחנו עוסקים רק בחלק מהפיתוח במרץ - לא בכולו - ובחלק מאד מוויים: המחצבים. כך שאם יש לחקור בענייני מדע בשטחים אחרים, זה מחוץ לטאכותנו ולתפקידנו. יש מחקרים נוספים שאריך לעשותם במדינה, ואינם שייכים לנו. המסרד שלנו והמוסדות הקשורים אלו עוסקים רק במחקרים ובליבון החומר ששייך למחצבים ולחיפוש נפט.

היחידה הגיאופיזית עושה מעולה שמטלבת עם עבודת המכון הגיאולוגי, וזה בעיקר בטביל הנפט ובחלקו בטביל ענייני המים. אבל המועצה המדעית אינה עוסקת בשטחים אלה. יש כמובן תמיד מקרי-גבול, כמו ים-המלח, אשר מקיים מעבדה מסלו, ואין היחידות שלנו עוסקות בענייני ים-המלח.

א. צינלינג: אני שאלתי לדפוס האדמיניסטרטיבי, על הריכוז: מה הישע אין פעולה מרוכזת באחריות אחת, על ענייני המוקר?

טר פלד: העבודה הנעשית במוסדות הקשורים במשרדנו היא טפציפית, במחקר אמוד לעבודתנו. המחקר הגיאולוגי עוסק במה שיש בבטן האדמה והעזרה הגיאופיזית לגיאולוגים היא באמת שטח מוויים של פעולה, בו בזמן שהמועצה המדעית אינה עוסקת כלל בשטחים שאני ציינתי ואינה קטורה לשטח מוויים. אפשר לאחד את כל שירותי המדע תחת גג אחד, אבל אינני בטוח שזה ייעל את העבודה.

אשר למחקר הדיג, כתוב בתקציב שזה נעשה באמצעות מסרד החקלאות. פירוש, שאין נעשים דברים מקבילים על-ידי מוסדות טובים, אלא הכסף מועבר למוסדות העוסקים בכך.

ט. בז'רנו: אני רוצה להוסיף ולטאול בעניין ה-51%: האם טר הפיתוח מוכן להצהיר כעת באופן מוחלט וגלוי, ובצורה סחייבת את המטשלה, שכל חברה המעוניינת בכך יכולה גם לקבל קונצסיה בלי התנאי של 51% ומבלי להיות חברה-בת של מחצבי-ישראל?

א. צינלינג: היתה הבטחה שאת תקציב הפיתוח נקבל תוך כדי דיון בתקציב בכללו. אני רוצה לדעת אם הדבר הזה יקויים או לא.

הינ"ר י. גורי: עד כמה שידוע לי עוסקים עכשיו בעיבוד פרטי התקציב. ייתכן שהוא יונח על טולחן הכנסת עוד לפני הפגרה, אבל זה לא בטוח.

ועדת הכהנים - 17.3.54

תקציב 1954/55 - מסדר הפיתוח - 5 - א.פ.

א. ציולינוב:
האם אפשר להעביר סמולה זו למטטלה,
מאחר שזה הובטח, ושהתקציב יונח
לפני ההצבעה העליסית על התקציב ההכנסות בכלל?

ב. ארימוב:
אני מבקש שיבררו, מה עלתה לנו
סחלקת הפיתוח עבור מסדר האוצר -
לפני ליהוקט מסדר הפיתוח.

ג. פיו"ר י. גורני:
צריך לרכז את החומר.

(אחרי קידיון בתקציב מסדר הדתות).

(2) תקציב משרד הדתות

א. צינולינג:
אני שואל לדבריה שהם נשום המון של כפילות, גם אם הם עוסקים בענינים שמפיר לקטר אותם עם עניני דת.

עידוד יצוא: הייתי רוצה לדעת מה היה הייצוא בטנה לעברה; האם עסקי יצוא אריכים להיות קיורים עם משרד הדתות? אני רוצה לדעת מה זה ואיזו תועלת הדבר הביא.

מה הסעיף החדש של "השתתפות ביסוד בתי-עלמין"? יש מועצות עבריות להיות אחריות לכך. מה ענין המשרד לכאן? יש שאלות של סקט דתי, אבל זה לא ענין ליסוד בתי-עלמין.

בשעה שיש חינוך מטלכתי אחי קיום פעולות חינוך במשרד הדתות הוא דבר חשוב.

אני שואל מדוע יהיה קיפוח של בנינים ומוסדות דתיים בתקציב הפיתוח? אם זה מופיע כאן, זה אינו יכול להופיע שם. אני מסכים שביתן תמיכה לדת, אבל נדע שבשום מקום אחר אין תביעות. אני מבין גם שיטה אחרת: שרות בעל אופי דתי מוכחק ניתן בתקציב מסויים אבל אינו מופיע במקום אחר. אינני מדבר נגד עם התקצבה, אלא נגד הכפילות.

מה ענין כיסוי הוצאות קבורה לטחורטי ממעיים ולתקציב זה? הלא קיים משרד הסעד, ודבר זה קטור בטבע הסוציאלי של המדע ולא בשום דבר אחר.

מה פירוט "פעולות טיוחדות ביטובי עולים"? זה כבר לא ערותים דתיים, לא מקורות ולא תמטיטי קדושה. מדוע אתם מעבירים זאת הנה? זה דבר חדש שלא היה בטנה לעברה - וזאת דוקא בטנה טבה תקציבים בתקציבים.

דעו טעיף חדש: הוזקת הספריות הרבניות. אני רוצה לדעת מה זה, והאם בכלל הספרייה הלאומית לנו לא צריך להיות בה מה שאריך? אני, למשל, רוצה להצום בכל ספרייה שלנו את כל הספרות היהודית העתיקה.

אני טעיר עכטור הערה טעייכת למשרדים רבים, לאו דוקא למשרד הדתות: זה ענין של ריהוט משרדי. אני שואל את האוצר, מדוע זה הוצר בטעה טמנחנו עומדים בפני צמחום בפקידות. בתקציב משרד הדתות זה טמם לא טכור גדול.

אני טבקט אחת ולתמיד להוציא את הדברים המקבילים ומה שיש פה, שלא יהיה במקום אחר, ולהיפך. אני כופר בזכות של משרד הדתות להיות בעל זכות יחיד בחוקת הטדינה לעניני נילומים, גטין וכו', אבל זה ענין טקטור בחוק; אבל להפוך את הטרות הזה כשהוא בידי משרד הדתות, לעלבון, לעינוי, להטפלה לפעמים - לזה אינני מסכים. צריך להעמיד אותו על טיניטום כזה, שלא יפגע ברגשות. מדוע זה טוכרח להיות צמוד לטי-נקיון לשגרה שיש בה האיפך טחגיגיות? אני מתכוון לטקטי הניטומין. מדוע הצורה הזו, אליבה דיכום, אריכה להיות מעליבה ופוגעת, עם הרגשת חולין וללא שום צורה?

ח. ארלינג: אנו יוצא בתוך הנהגה שהפעם אין פה כפילות ושישיבות ישנו רק במשרד זה ולא במשרד אחר. אבל יחד עם זאת אנו בכל זאת מתפלגים סעיף כה גדול, כמו המחלקה למוסדות וורה, אין לגבי דברי הסבר ספיקים: כמה ישיבות, מה עולה לנו כל בגולגולת וכו'. אנחנו מוציאים יותר מחצי מיליון ל"י ואנו יוצא לעת אמת הפרטים מראש.

יש פה מחלקה מיוחדת לישובי עולים; מה עושים עם? אנחנו סמנים רבנים, מוחטים; מה בתוך זה משכורת לאנשים ומה בתוך זה דברים טמשים.

א.פ. בגליחובסקי: מהו התקציב של רב בישוב עולים, במעברה, בכל אותם המקומות בהם גרים העולים החדשים. הטמסלה החליטה על חיבור חובה על חשבונה. אנו יוצא לשאול מדוע אין הסדר למקומות שאין בהם רשויות מקומיות. המצב שם הוא גרוע מאד, היהודים צמאים לדבר ה"י ואין ספיק רבנים ולא מדריכים.

אנו יוצא לשאול בענין המקומות הקדושים, שזה ענין לאומי מסדרה ראשונה. ראיתי דברי חסבר בקשר לשנת הרמב"ם והפעולות החשובות בקשר לזה; חפשי את זה בתקציב אבל אין לדבר זכר. הייתכן דבר כזה?

אנו יוצא ליסבירו לי כמה עולה בניית מקווה בישראל, כי אנו יוצא סכום של 30 מילף ל"י למטרה זו. כמה תמטיטי קדושה לעולים חדשים, ואין אפשר לחלק את הסכום שהוקצב ולעשות בו משהו? מה זה פיקוח על הכסדות בכל מדינת ישראל ב-5000 ל"י?

א. צינלינג: למחלקה לישובי עולים יש בתקציב משרד הדתות סכום של 284 מילף ל"י. כל הסכום העומד למטרה זו בתקציב הכללי הוא פחות מאין שיעור מזה. פעולות תרבות, זמנות וכו' - כולל הקניית ידיעת הארץ בכל ישובי העולים והמעברות, היה בשנה שעברה 54 מילף ל"י והועמד על 25 מילף ל"י; זה אומר ירידה ביותר מ-60%. לעומת זאת, נוסף למה שמרתי על המחלקה לישובי עולים, יש סעיפים חדשים. איזה טעם יש לצורה הזו ואיזו פרופורציה היא זו? איננו חושב ש"תרבות תורנית" הוא סעיף-משנה שכולל את כל המעולה בין הסובגרים וסעומד על 140 מילף לירות בתקציב משרד החינוך, מתוך סכום של 491 מילף ל"י. זאת אומרת, גם עם בערך יליט, ובתוך הפעולות המוללות יש גם כן פעולות לא תורניות וכאן טוב "פעולות". אין עיני חסה בכל פעולות תרבות בישובי עולים, אבל אנו קובל על צורה כזו של הפרדה, אשר טקפתת ישובי עולים, סקוקים לגילויי פעולה תרבותית אחרת גם-כן.

הנ"ר י. גורני: בעצם חברי הועדה יאלו לעיין בכרכי הפרטימלים של 1953/54 והיו מוצאים אותן התשובות על אותן השאלות שנשאלו. כפי הנראה הדבר הקשה ביותר הוא, להתגבר על שגרה. מותר לי לומר שהתרבות של בא-כח משרד הדתות בחלק זה לא שמנעו חלק ניכר מחברי הועדה, שיש לחלק את ההוצאות שהן בגדר חינוך ותרבות לשני חלקים בין שני משרדים. עורת ההגיון טחייבת שכל הוצאה שהיא בגדר הוצאה לחינוך ותרבות, אריכה להיות בתקציבו של משרד החינוך והתרבות; והגיבורטים של החינוך הדתי והתרבות הדתית יכולים להיות אז לא אחת מוגנים - ביחוד כשיש מנהל אגף החינוך הדתי ויש מנהל מחלקה לתרבות תורנית.

אבל אני מוטרד יותר מזה: אני

חושב שהאינטרסים ליל החינוך הדתי, על הישיבות והתרבות הדתית מקופחים - לפי תפיסתי אני. אם רואים דבר זה בטווח קצר יכול להתקבל רושם כמילוי הם טובים יותר, אבל מטרת הרגשה כזו, שיש מיזו קוריה של יהודים דתיים שיש להם צרכי חינוך דתי מיוחדים וצרכי תרבות דתית מיוחדים, ישהם צריכים להיות מוצגים מכלל סיפולו של מסרד החינוך והתרבות. פירוש הדבר, שהענין הופך להיות ענין מסדרה שניה. אני חושב שדוקא היהדות הדתית צריכה לדאוג לכך, ולא יקוטו בענין זה קוריה מיוחדת. יש צרכים - יש מסרד חינוך ותרבות במדינת ישראל והוא צריך לדאוג לצרכי כל המזרחים. הדבר הזה איננו טוב, וזהו שיגרה שמי-אפשר להתגבר עליה. הטלות נמשלו משתקד ולפני זה, והיות, הן טלות שלא ניתנו עליהן תשובות מסכנות; וזה לא צריך לתקציב; ככה צריך להקציב לצרכים אלה או אחרים.

אני שותף להערות חבר הכנסת

ציולינג בענין השתתפות ביסוד בתי-עלמין. זה ענין של עיריות. איזה ענין יש בזה למסרד הדתות, כשהעיריות עוסקות בכך? טובן טאליו שזה מתייחס לסכום הגדול של הסחלקה לפעולות תורה. זה בודאי צריך לסחלקה לחינוך דתי במסרד החינוך והתרבות.

אבל אינני בטוח אם צדק חבר

הכנסת ציולינג בנוגע להשתתפות בבנינים. הצורה הזו של ההשתתפות איננה לא מתן הלוייה ולא השקעה, אלא תמיכה, וכך מוטבר מדוע זה לא בתקציב הפיתוח מכל מקום. אין צורך לוטר: תמיכה בישיבות. בטביל סה האגף לחינוך דתי במסרד החינוך והתרבות? הוא הדין תמיכה לבתי-מספט, הענקות לעילויים וכו'; מדוע צריך להוציא את העילויים מכלל תקציב מסרד החינוך והתרבות? אחר כך מפעל ספרות ומחקר תורני. לפי השקפתי זה סיפול ולא זכות עדיפות. אני מסכים שענין ליסודי הוצאות קבורה למחוסרי אמצעים הוא ענין של טעד. מה פתגום הוציא את אלה והכניסו אותם למסרד הדתות? מחלקים את היהודים מבחינה זו לדתיים ולא-דתיים? זה דבר בטול כל הגיון.

אני מבקש לא לפרט טלות אלו

כטלות של אנשים חפשיים טעינם צרה בסירותים הדתיים. אלא אלו הן טלות שלא ניתנה עליהן תשובה עד היום, ואני יכול לפרט זאת אחרת אלא כשגרה מסרד הדתות עצמו; לא יכול להתגבר עליה. ואני חושב שועדת הכספים תיטב לעשות אם תתקט הפעם בענין זה ותעטנד על דעתה.

מר כהנא:

צדק חבר הכנסת ארליב באטרן שלא נתנו את ההסברים המספיקים, אבל

נדמה היה לנו שהטטרה היא אמצום בהסברום. על כן הודענו על הנקודות הנוספות. ייתכן שיש לטנות את השיטה, ואז היינו יכולים להמציא ספר שלט עם הסברים.

אני רוצה לציין ענין שום אפשרות

של כפילות, לדעתנו, בענינים הללו שהם מוגדרים וברורים מאוד. למעשה אין שום כפילות. מסרד הדתות מטפל באותם הסטחים הנוגעים לחיים הדתיים ומתוך הטגטה החתית של העדות. אם מדברים, למשל, על תכניות של סטיציונרים או על ישיבות; אם מדברים על תרבות וחינוך - אין טגטה דתית של עדה. לבית הספר המכלתי במסגרת של הסטיציונה קבעו כל טיני זרמים, ויש אפשרות של חינוך דתי; טלבד מסגרת זו מסרד החינוך אינו מחנך ליראת שמים. זה לא תפקידו ולא ענינו. אם צריך לצאת רב טאיזה מוסד - המוסד הזה

כיום הוא הישיבה; ולא ייתכן שלחנך לקראת רבנות יחנך
משרד אחר ממשרד מירד הדתות.

היו"ר י. גורני: אם הישיבה היא דתית והמורים הם
דתיים והמפקח דתי, ומנהל אגף החינוך
הוא דתי - מה יכול לטבוע שלא יחנכו באותו מוסד ליראת
שמים?

מר כהנא: אני מתפלל על הצד השני של השאלה;
איך ייתכן שסטטלה או משרד לחינוך
יחנך למחשבה דתית או ליראת שמים לדתיות? בבית-הספר
הוכנסו הדברים האלה, אבל כגון המוסדות הדתיים שבמדינה
הם יכולים לחנך ולקבל עליהם תפקידים של חינוכים לקראת
הדת. זוהי העדה האלה הם המוסדות המרגוניים של אותה
עדה, ולמסגרת הזו המשרד המטטלתי נותן את האחראיות
ישיבות - החינוך הדתי מטפל בחיים הדתיים; טי עולה את
המלאכה של הישיבות יכול לחנך לקראת החיים הדתיים,
וכמוסד דתי הוא נמצא בפיקוח משרד הדתות, מטום שהוא
בתוך העניין של החיים הדתיים. בטוח החינוך לקראת חקלאות,
למשל, בית הספר האקלאי ימצא במסגרת משרד החינוך או
במסגרת משרד החקלאות?

א. ציזלינג: ישיבות הן הכנה לרבנות? כמה
רבנים אתם מוציאים? לא לפדות
שישיבה היא בית-ספר לרבנים.

מר כהנא: ישיבה היא לא בית-ספר לרבנים
אבל אין רב בלי הישיבה, כי עדיין
לא התחנכו לקראת הקמת בית-הספר לרבנים. אנחנו מכניסים
את זה למסגרת הישיבה, וכמו שאומרת הגישה הדתית; אלה
נכנסים לישיבה ושנים יוצאים רבנים. הישיבה היא שלב
בחינוך לרבנות, ואז - מי יטפל בכך? מי יטפל בטוהלים,
שוחטים ואחרים - משרד החינוך? הלא זוהי מקצועיות,
ואיך יכול להיות אחרת? מצד אחד אנחנו טובלים טזה,
שהרבנים אינם מוכשרים עדיין לתפיסה של הדור, משרד
הדתות מטפל באותם המוסדות מבחינה חינוכית, הנוצעים
לשטח של משרד הדתות ואין אנחנו רוצים לטפל בדברים
אחרים. איננו רוצים לכפות על משרד החינוך, שיחנך
ויטיף ליראת-שמים. הוא צריך לתת הרבות תורנית מתוך
תפיסה כללית. אלו הן הנקודות הדתיות של העדות.

היו"ר י. גורני: מנקודת העקפה זו, במיזה רשות
אנחנו מרשים לעצמנו למשרד הדתות
יטפל בעניני המוסלמים ובענינים הנוצריים? אתה יכול
להטיב, שיש לכם פקידים מיוחדים לכך. בעצם היינו צריכים
להוציא את כל הטיפול בענינים אלה למשרדים מיוחדים,
מדוע זה צריך להיות במשרד הדתות? אתם יכולים לחנך
ליראת דת מוסלמית או נוצרית?

מר כהנא: המוסדות והמרגונים הדתיים הם
המאזכרים ליראת-שמים.

היו"ר י. גורני: אנחנו עדה יהודית במרץ הזאת?
יש עדה של דתיים?

מר כהנא: המועצה הדתית.

היו"ר י. גורני: המועצה הדתית נותנת לירותים
דתיים. אנחנו עוסקים בחינוך ומרבנות.

טר כהנא:
אנחנו היינו רוצים לוטר שבארץ
אין עדה יהודית, אבל טבחינת
חוק וטבחינת תפיסה בינלאומית אין הדבר כן.

א. ציזלינג:
הייתי מבקש לדעת את המספרים על
הישיבות: אם הישיבות הם טכונים
להכשרת אנשים למטרות דתיות, יש למשל קלקולציה
כמה טכונים בחוץ להכשרת מורים, וטוגרים סמינרים
כמסתבר טיין תקציב, למשל. אני רוצה לדעת מה
מספר האנשים שטלמים לירות דתיות הישראל, ומה
מספר האנשים לעומדים להיכנס לפי המסוער לירותים
אלה בכל שנה, לרגל טקרי טורת, תוספת והתרחבות; ומה
היקף ההוראה בישיבות. לישיבה הולכים, כידוע, בגיל
יותר מבוגר. אני שואל: מה היא הפרופורציה.

טר כהנא:
בישיבה יש כללים לדברים כגון
אלה. הישיבה יכולה לרדת את
עצמה, שמוסף בני ישיבה יכולים לצאת רק שנים-שלושה רבנים,
אבל זוהי הדרך. אם האנשים האלה ישארו בישיבה כל ימי
חיותם, הם טלמים תפקיד בחיי המדינה. יש בארץ ישיבות,
כמו "חיי עולם", שכל ימי חיותם לומדים כדי לטובתם,
שבטביל כך קיים העולם. המצב כיום הוא כזה, שמתוך כל
הישיבות לא יצאו כל הרבנים ובעלי התפקידים הדתיים
במדינה, וגם היום אנחנו עומדים בפני הבעיה של חוסר
באנשים. אילו יכולנו לוטר שכקיימים כמה בתי-מדרש
לרבנים, ייתכן שהיה עודף במידת מה; אבל הישיבות
חולקות על הדעה הזאת.

א. ציזלינג: מה זה שייך לתקציב הממלכתי?

טר כהנא:
זה טוסד דתי שאנחנו תומכים בו.
זה טוסד שאומר כי הוא טטלם
את התפקיד הדתי בעולם. "בטבילו קיים העולם" - כתוב
בחזרה, ואנחנו היינו יכולים לוטר לו: לא. אנחנו
מסתדלים שמתוך הציבור הזה יצאו האנשים הטוכשרים
לתפקידים החוצים במדינה, וזה במספר הקיים כיום
יכול להיות שיספיק, אבל אינני בטוח לגמרי.

ענין עידוד היצוא, יכול להיות שאם
יצוא חפצי דת היה באמת במשרד הדתות, היה הרבה יותר
גדול; אבל אנחנו היינו טוכשרים לכך ואיננו רוצים
לקבל זאת עלינו. אנחנו רק אומרים שאנחנו יכולים
לעזור כמה שאחרים אינם יכולים לעשות; אם בחוץ-לארץ
צריך הכשר כדי שיקנו מזוזה, הרי זה התפקיד שיש לו
ערך.

א. ציזלינג: מה זה שייך ל-2000 לירות?

טר כהנא:
בשנה שעברה הטכום הזה הגיע ל-600
ל"י. יש עכשיו, למשל, שרות של
יצוא ברות אבל נריכים לעודד את הפעולה ולשלוח כרוזים
לרבנים בכל העולם. אנחנו עושים בזה את עבודתם של
אחרים, שאינם יכולים לעשות פעולה זו. למעשה אילו
יכולנו לטפל בענין בעצמנו, היינו יכולים להגדיל את
הייצוא פי עשרה. אבל אין לנו הכלים ועל כן הצטטטנו
לאותה מסגרת של עזרה שאנחנו מחוייבים לתת ושאנחנו
נותנים, ואלה הם באמת טכונים קטנים.

בעיית הקבורה: זה לגמרי לא סעיף חדש. הדברים הללו היו גם טקודים, בתוך השירותים הדתיים של ישובי העולים. הרשות המקומית לא תעשה זאת. יש במדינה מולי שתי רשויות מקומיות שרוצות לעשות את הטיפול בבתי העלמין. אם הדבר לא ייעשה באמצעות החברות-קדישא, זה יעלה למדינה במיליונים. שום עיריה אינה משתתפת בהוצאות הקבורה, והבעיה עומדת בעיקר בנקודות החדשות ששום רשות מקומית לא תקח זאת על עצמה.

היו"ר י. גורני: מה זאת נומרת, שום רשות מקומית לא תקח את זה?

מר כהנא: עדיין אינן מוכנות לקבל עליהן את העול התקציבי הזה, כי אם לא ייעשה דבר זה דרך החברות-קדישא, הסכומים יעלו למיליונים.

היו"ר י. גורני: החברות-קדישא מתפרנסת מזה שהיא מקבלת תשלומים. האם מדובר אומר שאנחנו צריכים להבטיח את המצב הזה?

מר כהנא: לא. ראשית, הצליבור הדתי רוצה את זה כעניין דתי.

היו"ר י. גורני: מה זה עניין דתי, כשזה חל על כל היהודים? טקס הקבורה איננו שונה. זה עניין של צרכי היישוב, כמו צרכים אחרים.

מר כהנא: אם הממשלה תרצה לעשות זאת כתפקיד ממלכתי, היא תחליט מי ישפל בכך. אם זה עניין של החברות-קדישא, משרד הדתות אינו יכול להגיד שאיננו נותן לה את העזרה בהקמת בית הטהרה. בירושלים, עד היום העיריה לא הקימה בית-טהרה, וזה בזיון-הסת על כל יעד ושעל. איפה יש גדר לבית-עלמית במדינה הזאת? איך המצב בצפת? אם חברות-קדישא מבקשת תמיכה למטרה כזו, אנחנו צריכים להעמיד את העזרה.

הבאנו את העניין הזה לבירור בוועדה בין-משרדית והיועץ המשפטי של הממשלה קבע שאנחנו צריכים לעסוק בזה. אם הממשלה תחליט שהיא רוצה את הקבורה כדבר ממלכתי, אז תועמד הבעיה. כיום אין מי שיטפל בזה מלבד חברות-קדישא.

לפי דעה צריכים לרמות את פעילות משרד הדתות בשטח זה בפעילות חשובה מאוד. יש גם אכזריות רבה מטעם כמה וכמה עדינות, שבגלל תשלום של פרוטות אינן מגישות את השרות הזה.

לשאלת ספרית הרבנות: אם משרד המשפטים לא ירכז את כל האומר בשטח שלו, מי ירכז זאת? מי צריך וטעם יכול לרכז את כל האומר על השאלות ותשובות? אנחנו נותנים תמיכה לכך.

היו"ר י. גורני: זה שייך ליהדות כולה.

מר כהנא: מה פירוש שייך ליהדות, אם אנחנו נותנים תמיכה? אם אנחנו היינו מקימים זאת, זה היה שייך ליהדות, אבל אנחנו נותנים תמיכה לדבר הזה. איך יכול משרד הדתות שלא לתת ואיך יכולים להכניס זאת לספריה לאומית כללית? ספריה רבנית, איננו סעיף חדש. מוצאים לנכון לפרט זאת עכשיו כסעיף,

אבל תמיכה בעניינים כאלה נתנו גם מקודם. אין זו פעילות חדשה ולא מהדברים הרגילים.

סעיף חדש הוא "פעולות מיוחדות", אבל זה ענין הקשור עם המסיון ולא ראינו לפרט את השם. אנחנו מוכרחים להתערב בענין זה מסיבות רבות.

מ.מ. גנליחובסקי: בטכומים פעוטים כאלה תעטר איזה דבר?

מר כהנ: אני מוכרח להגן על התקציב שישנו. אבל טוב, אנחנו נוהבים רק תמיכה ועל-ידי כך מגלגלים סכומים יותר גדולים. ייתכן שמבחינה מדינית יכולים לשאול את השאלה, אבל תפקידנו הוא כפול; כי אם לא נעשה את הפעולה, נעמוד בפני חילול שם שמים רב יותר. תפקידנו מבחינה מסויימת הוא, גם הגנה על הערים. סעיף זה הוא חדש, אבל הוא הכרח של המצב ואיננו רואה שלא נוכל לעשות את הפעולה הזאת.

ריהוט משרדי: - אין ריהוט משרדי מצלנו, והסכום הזה באמת מוסר שאין. החופה כתל-אביב היא לא בסדר והאולט איננו מסודר, אבל זה דורש ריהוט. יכול להיות שזו תופעה של אותו ציבור, שאינו רגיש כל כך לדברים האלה.

ח. ארליכ: אנחנו מדברים על ריהוט משרדי.

הינו"ר י. גורני: תקציב משרד החינוך והתרבות יש "כינוס היצירה הישראלית" - 9000 לירות. הספרות הרבנית היא חלק מהיצירה הישראלית, ולפי עניות דעתי צריך להיות סכום של 12,000 ל"י ו לדאוג לכך שהסכום של 3000 ל"י יהיה מוקדש בתוך זה לכינוס הספרות הרבנית.

מ.מ. גנליחובסקי: יש מוסד שנקרא הרבנות הראשית לישראל, וזה מוסד דתי עליון. צריך שתהיה בבנינו ספרייה רבנית או לא?

מר כהנ: זו ספרייה הרבנות.

הינו"ר י. גורני: אם יש רבנות ראשית ויש לה תקציב, בתקציבה צריך להיות סעיף על כך, ולא לקבל תמיכות.

מר כהנ: הבעיה עלתה בשעה שראו להקים את בנין הרבנות הראשית, ואנחנו דרשנו זאת אבל הוצר אמר שאיננו יכול לתת, ואנחנו נוהבים רק תמיכה.

ענין הקבורה, אנחנו ראינו להעביר ללשכות הסעד אבל הן אינן רוצות ואינן יכולות לספל בדבר הזה. זהו תפקיד דתי ואינן סמטאות בו, וכל לשכות הסעד עבר בעלילה.

מ.מ. ציזלינג: מדובר פה רק על כסף. זה תשלום. אתה יכול לשלוח לבדוק אם יש לו מטעיה או לא?

מ. כהנא:
לשכת המסרד נוסרת שהיא צותנת את התעודה, אבל בכל הדברים האחרים וינה מטפלת. לשכת המסרד לא יכולה לעשות זאת, וזה יעלה פי עשר. מנחנו רצינו בכך, והיתה ועדה בין-מסרדית והוחלט אחרת.

המחלקה לישובי עולים: אני באמת מתפלג על השאלה, אמר מעידה על חוסר ידיעה של הדברים. חבר הכנסת ציזלינג שואל למה הוא רואה הפחתה במסרד החינוך וכאן הוא רואה הגדלה. האם אפשר להעמיד את השאלה בצורה כזאת? אינני יודע את תקציב מסרד החינוך, אבל אני מניח שבבנינים התקציב גדל ולא פחת. הלא מנחנו במחלקה לישובי עולים מדברים לא על פעולות תרבות אלא על הלחם של החיים הדתיים: סידור הרבנות, השחיטה, מקומונות, ההשקפה בשטח זה היתה צריכה להיות עם החינוך בישובי העולים, ובשטח זה אני בטוח שהתקציב גדל פי כמה. מסיכור הרבנים אינה עולה על 40 ל"י לחודש.

א.מ. גניחובסקי: מדוע אתה שותק, ציזלינג?

א. הרצפלד: תחזיק פחות ותשלם יותר.

מ. כהנא:
אילו הסכומים היו יותר גדולים, היינו עושים פירוש אחר. כשכוללים את כל הדברים הסכום גדל, אבל במסרד החינוך והתרבות הוא גדל הרבה יותר.

אין אף אחד במסרד הדתות החושב שהחיים הדתיים בנקודות החדשות הם מסודרים. אין רשויות מקומיות ואין מי שיתן את שני השלישים, וכל פנייתנו למסרד הפנים שהיא צריכה להיות במקום הרשות המקומית ולתת את שני השלישים החסרים, עד היום לא נענו. פירוש הדבר, למנחנו רואים את עצמנו מצומצמים ונותנים פרוטות, אבל כמו כן שזה לא צודק. אני חושב שצריך להגיע בענין זה לסיכום עם מסרד הפנים.

זכונ שהמקומות הקדומים אינם מסודרים. התחלנו לעשות משהו בשטח זה, אבל לא הגענו למטרה. רוב המקומות במצבם בשטח העיריות והרשויות המקומיות, ולהן יש ענינים יותר חשובים, לדעתם. אבל במקומות אחרים יש בכל זאת גם שיפורים.

פיקוח על הכשרות: הפיקוח על הכשרות שנמצא בסעיף זה, איננו הפיקוח על הכשרות במדינה באופן כללי, כי הפיקוח בכל המקומות נמצא במסגרת המועצה הדתית. מנחנו מדברים כאן על דברים מרכזיים כלליים שאיננו רוצים למסור לנקודה הסטטיסטית. אם מדברים למשל על שאלת ליבוא בשר, כאן צריכה להיות הנקודה המרכזית וזה מופיע בסעיף מבחילה כללית.

ולבסוף, לענין שנת הרמב"ם. מנחנו הכרזנו על שנת הרמב"ם, וזו חובתנו מבחינת הורו המדינה וכו', אבל בסיכום, בסידור התקציב הוטמט סעיף זה בטעות. בשעה שסיכמנו את הטימות הכללי, הוטמט הדבר המצאנו זאת בתוך ההסברים; העמדנו סכום של 10 אלפים לירות; יטבנו בישיבה וקראו את הסעיפים, וכולם מסרו שזה נמצא והוסכם על הסיכום. אבל התברר אחר כך שהסעיף הזה לא נמצא, ואני פניתי לוועדת הכספים בבקשה להכניס את הסעיף הזה.

מ.ר. אבר לעפיה: כללתי זאת בסעיף "הווי דתי".
זה היה סכום יותר גדול, אבל בזמן
שהמסלול החליטה על קיצוץ של 4%, המסרד המליץ לקצץ
דוקו בסעיף הזה. לא רצינו לפתוח סעיף חדש וזה נכלל
בהווי דתי, ודוקו המסרד עצמו הציע לקצץ מה.

מ.ר. כהנ: היה סעיף של 20 מלף לירות
ל"הווי דתי" ו-10 מלפים לירות
לשנת הרמב"ם. בשעת הקיצוץ הסכים המסרד לקצץ בסכום
של 20 מלף הלירות של הווי דתי, ב-10 מלפים לירות, אבל
לא ידע שבסעיף זה נכלל ענין שנת הרמב"ם.

(המסך הישיבה רצפה ט.א.)

היו"ר י. גורי:
סדרי ההסדר).

אנו עוברים לתקציב ההוצאה של
סדר המספטים. (קורא עמוד 187

ח. אריאב:
אני רוצה לדעת - סעיף "הרחבת פעולות -
100 אלף לירות - מהו?

י. גור:
אני רוצה לראות את כלל האלמנטים של
העבודה בסדר המספטים בכלל; ובמיוחד
המספטים באופן מיוחד בהפכו למפעל כלכלי הנושא רווחים ניכרים;

א. מה עומד בסדר לעיות בכדי
להבטיח למדינה חקיקה יסודית, והיבני מתכוון לחוקת יסוד,
זה דבר פוליטי, אני מתכוון לדברים כמו: חוק אובליגציות
מתאם סימלית חלל ריק, שלכאורה תוסע עכזו על ידי המב"ל;
חוק מקדעים מתאם, ייבוא במקום החוק העותומני, ילגמרי
אינו מתאם וגורם לסיבוכים. ראיתי את הצעת חוק הירויה,
זה דוקא חלק באופן יחסי יותר מסודרים מחוקים אחרים מסוימים;
ואתו דבר בנוגע לחוקי פרוצדורה.

ב. מה עומד בסדר לעיות בכדי להבטיח
למחוסרי מאעים הגנה מיסית ועזרה מספטים, במקרה שזה
דרו לוא?

ג. לאור העובדה, ימסכורת המספטים
באם עלתיקונה, מה עומד בסדר לעיות בכדי לתקן את מסכורתם
של עובדי השירות המספטים האחראים?

א. הרצפלד:
בתקציב מסדר המספטים ישנו סעיף
- ריוח והסדר קרקעות - 242 אלף
לירות, היות ואני יודע שמחלקה זו קיימת גם ברשות הויתוח
וגם בקק"ל ישנם טכומים המוקדמים למטרה זו, אני שואל -
האם אין כפילות, והאם אי אפשר לאחד את הדברים ברשות אחת.

א. ציזלינג:
אני שואל מתוך אי-ידיעה רבה, לא
מאמתי בהיבורים דבר מטענין לדעת,
רזה מהלך הבירור של המספטים, קצב גמר העניינים על ידי
גתי המספטים בין בעניינים אזרחיים ובין בעניינים פליליים.

המספטים, רזה ענין הטימול המספטי הקטור בילדים ונער.
במידה עמני נתקל בזה מטעם לפעם, אני מזועזע, אני קורא
מדי פעם בפעם הערות של שוטרים, עמני יודע שהדבר בנוגע
לאגם בדיוק כמו ללגי, שאין להם פתרון במקרה שמוגא
הליהם פושע, עמינו חייב להיות פושע מועד, והם דוחפים
אותו לפשע, אין להם פתרון. הייתי רוצה לדעת את המצב,
לא בכדי להטיל אחריות על מסדר המספטים, אלא בכדי לדעת
אם יכולה להיות מפה עזרה לוקא לאור העובדה שהכנסות
סדר המספטים גדולות מהוצאותיו, ואם כן - ילכו הכספים
למטרה של הצלת נפשות.

ב. בקשר לזאת, אני שואל לענין
הפרוצדורה ואופן הטימול המספטי והחקירת בקשר לילדים.
האם יש הוראות מיוחדות המחייבות שוטרים בחקירות
נערים ונערות רכים?

ק. לונז:
בשנה שעברה היה סעיף - הדמיסת
החוק ה"י בנוסח עברי, והכנסה

באותו סכום - 10 אלפיה לירות, הינה נמחקה גם
ההוצאה וגם ההכנסה. מדוע?

א. צילינג:

שאלה נוספת - אני רואה פה
טעיף הוצאת רישומות בעברית
וערבית. אני רואה שגם במשכורת וגם בהוצאות, ובטעיף
הפעולות, הפרופורציה להוצאת הרישומות בערבית היא
נמוכה. אינני מבין מה זאת. אם מדפיסים פחות, אני
מבין. אבל הדרך כלל ההדפסה בספה הערבית צריכה להיות
יותר יקרה מאשר בספה העברית, ופה יש איזו פרופורציה
הפוכה.

י. קוקיה:

ביחס ללגאלת סר אריאב, מהו טעיף
הרחבת הפעולות, הרי במידה יזנה
בוגע למשרד המשפטים צריך להוציא את כתי המשפט, ואז התוספת
היא ב-4 עובדים בלבד: שני עובדי לשכות הסעד המשפטי,
עובד אחד לאגף האופוסטרפוס הכללי למחלקת החשבונות ופרקליט
אחד נוסף.

אמנם משרד המשפטים בהצעתו המקורית
הציע מספר הרבה יותר גדול של עובדים, אבל לצערי הרב,
לאור הקיצוצים שהוטלו עלינו, לא יכולנו לקיים את התכנית
המקורית הראשונה, ולכן נצטרך למלא את המוטל עלינו בתוספת
זעומה זו.

לסאלותינו של מר בדר - בעשיה כל

המאמצים להסדיר את עניני החקיקה במדינה. אנו בתקלים
בקשינו גדולים מאד בקליטת כוחות מתאימים לעבודה זו,
כי המשכורת שאנו יכולים להציע לאנשים אלה היא קטנה ביותר
בהשוואה לשוק החפשי. לדוגמה - סר צדוק שהיה נשלח לעזוב
את השירות המשפטי ולעבור לפרטיקה פרטית. אבל לצופו של
ענין אני יכול לומר, שהוקמו ועדות שונות המטפלות בהצעות
חוקים שונים למשרד המשפטים, גם בקשר לביטול המג'לה,
גם בקשר לחוק מקרקעיה וגם בקשר לחוקי פרוצדורה.
הוקמה לא מכבר ועדה שבראשה יושב השופט אול-ן, שאריתה
להמליץ על חקיקת חוקים ושנויים בחוקי הפרוצדורה במדינה.

אשר למחוסרי יכולת, אנשים ידם
אינו מסוגל להשיג עורך דין, בפעולה זו אני יכול להרים על
בס את פעולותיה של הסתדרות עורכי הדין במדינה, שבשיתוף
פעולה הדוק אתה הצליח משרד המשפטים להקים 3 לשכות במדינה.
הסדור הקיים כיום אינו מסביע רצון; למשל - בחיפה נמצא מרכז
לשכה מתמחה, שעסקה בעניינים כגון אלה גם באנגליה וגם
בצרפת. מאחר שלא יכולנו להעסיק אותה במשכורת מלאה, צרכתי
אותה למסגרת המתמחים של השירות המשפטי, והיא קבלה לידיה עבודה
של מתמחה תחת פיקוחו של אחד מאנשי השירות המשפטי, ובנוסף
לכך ישנו אדם שמקבל משכורתו ממשרד הסעד. סדור זה אינו
מתאים, אבל בליט ברירה, אנו חייבים לקיימו גם בשנה
הבאה.

בתל-אביב ישנו סדור אחר. שם

נתמנה למרכז ליכת הסעד המשפטי אדם שמשכורתו מטלמת על
ידי משרד הסעד. אלינו צרפתי מתמחה שיבוא לעזרתו בענייני
אישות, כי זה מהווה חלק מליכר מהעבודה, וצרפתי את העזרה
הטרנית שנתנת ללשכה זו ממשרד האופוסטרפוס הכללי בתל-אביב.

בירושלים קיים סדור אחר. בירושלים

§ יו"ר הסתדרות עורכי הדין מכהן בתפקיד של מרכז הלשכה.
תחתיו מכהן בתפקיד של מתמחה עובד שמקבל משכורת של 60
לירות לחודש. תמורה נוספת נותן היועץ המשפטי של משרד הסעד.

כדי להסדיר פעם ולתמיד את
ענין לשכות הסעד במדינה, הצעתי למנות 3 פרקליטים
קבועים ושלושה עובדים טכניים, שכל אחד מהם יעבוד הלשכת
סעד אחת בטחון. לצערי, לא איירו את ההצעה המקורית שלנו,
ונצטרך להסתפק השנה במינויים של בני עובדים למטרה זו.

אני רוצה לציין, ששר המשפטים הקים
בזמנו ועדה שתציע חקיקת חוק בענין זה, והועדה סיימה את
דיוניה והגישתה את המלצותיה לשר המשפטים. ההצעה נמצאת
בטיפול, ואני מקווה שבשנה הבאה נוכל להגיש הצעת חוק, והשאלה
היחידה שתשאר ללא פתרון תהיה שאלת התקציב.

בענין המסכורת, אני שמח שטר בדר
העלה את השאלה. אני רוצה להביא לידיעתכם, שקיימת כיום
אתסטרטגיה גדולה ביותר בקרב אנשי השירות המשפטי; -אני יכול
לכנות זאת בשם תסיסה, - בקשר להעלאת מסכורתם של השופטים,
מבלי להעלות את מסכורתם של הפרקליטים. עינינו אינה צרה,
לבני העלאת מסכורתם של השופטים, מגיע להם, ואינתי יותר -
יולי קצת יותר. אבל אין ברירה לפנינו לקדם בברכה את העלאת
מסכורתם מילי לזוטיך גם על מסכורתם של העובדים בלירות
המשפטיות.

אני רוצה להזכיר את הרצפליד - אין
לרות יחרה במדינה מעוסקת בעניני רשות והסדר קרקעות.
הריו הוא רשות של עסקות וביצוע עסקות בקשר למגרשים
ו קרקעות עבור המנו. זוהי פרוצדורה מיוחדת שמוכרת בחוק
כדי להביא לידי זהות הבעלות ול -טחים מסויימים במדינה.
למדה זו ישנו חוק מיוחד שבקרא חוק להסדר קרקעות, ויו יב
שם פקיד להסדר.

י. בדר:
והרי זהו תפקיד שיפוטי של שופט
מחוזי.

י. קוקיה:
בתמנתה ועדה לקביעת מעמדו של
פקיד ההסדר, וועדה זו עומדת
לנציע את הצעותיה בפני ועדת החוק, שלפיה יקבע מעמדו
כשופט, ובעת ובעונה אחת אנו דנים במעמדו של רוסם המשפטיים.

אשר לסאלתהיו של מר ציזלינג לבני
הרשויות בערבית, הרי במטרה לקצץ עד כמה שאפשר את הוצאות
פרסום הרשויות בעברית, החלטנו שהצעות החוקים וגם התקנות
יופיעו אך ורק בסטנטל או במינטליט, כי התפוצה של הרשויות
היא קטנה ביותר, וראינו בזה חסכון גדול לאוצר, אבל התפוצה
תמיד גם בשנה הבאה. חסכון נוסף השגנו על ידי כן שהעברתי
את לשכת התרגום של הרשויות בערבית מיפו לירושלים ובקשתי
לעשות את ההדפסה בירושלים.

אשר לילדים ונער, כפי שאתה יודע,
ישנה ועדה שבראשה עומד השופט אגרונט, שמטפלת בהצעת חוקים
מסויימים בקשר לעבריות בקרב הנער. ועדה זו עומדת לסיים
את דיוניה בעתיד הקרוב, ואני מקווה שבהתאם להמלצות נוכל
לגשת לחקיקת חוקים מתאימים.

אשר לנוסח החדש של הרשויות, סעיף
זה הועבר לסעיף הכללי של הרשויות.

י. בדר:
לא עבית על טאלתי מה עושה משרד
המשפטים ראופן קונקרטי בענין
מכונרות העובדים גשירות המשפטי.

י. קוקיה:
אנו נביא את עצומותי עובדי
השרות המשפטי לפני הרשות המוסמכת,
נציב שירות המדינה שהוא המטפל היחידי בענינים אלה.

י. בדר:
אולי אפשר להזמין את נציב שירות
המדינה?

היו"ר י. גורי:
כן, אבל זה אינו מטלב בדיון זה.

ד"ר איזנברג:
אשר לטאלת מר ציזלינג על מצב בתי
המשפט; ב בית הקודמות הצטברו אלפי
תיקים בבתי המשפט, וזה טעני שהיה חסר מספר שופטים, וגעיקר
פקידים טכניים, ויני מתכוון לשמשים ולבלרים, ואולי בגלל
המחסור בפקידים אלה. לא יכלו להוציא עבודה יעילה.
אם אין שמש, אין מי שימסור את ההזמנות, ועל ידי אי מסירת
ההזמנות אי אפשר לשמוע משפטים, והיו מקרים ששופטים ישבו
בלי עבודה, כי הפקידים הטכניים שהיו לא הספיקו להכין את
העבודה.

בזמן האחרון המצב הוטב על ידי
כן שהושגו פקידים טכניים, שמשים ובלרים, וכיום המצב הוא
כזה שהשופטים גומרים משפטים יותר מאשר נכנסים. בבית משפט
השלום בתל-אביב, שבו היה נמשך משפט שבתיים, כיום גומר
משפט ג-3 חדשים, ולמעשה המצב בבית משפט השלום בתל-אביב
הוא כבר נורמלי. בית המשפט המחוזי בתל-אביב, שלפני שנה
היה תלונות שעומדים בו 5000 תיקים מזרחיים, כיום נכנסים
250 תיקים מזרחיים בעניני סמוכות כל חודש, והשופטים גומרים
500 תיקים. זוהי עבודה מאומצת, והשופטים באמת נרתמו
לעבודה זו ככל הארץ והם עומדים לחסל את כל הפיגורים בבתי
המשפט. אינני חושב שאוכל לדרוש מהשופטים שימשיכו במצב
כזה גם בשנה הבאה. וזה גם אינו ראוי, כי האיכות לא
תהיה טובה.

כדי למנוע הצטברות תיקים שוב,
דרשתי תוספת של שופטים, ימים תוספת קטנה מאד, וגם תוספת של
פקידים פקידים טכניים. בסך הכל דרשתי 21 עובדים כולל
שופטים, וכתוצאה מהקיצוץ יום אישרו לי רק 8 עובדים.

אני רוצה להגיד, כי הנסיון מוכיח,
שאם אני מוסיף יותר באיזה מקום, זה מכסה את ההוצאות שלו,
את השמש שלו ואת הבלר שלו. לכן אם יתנו לי את התוספת של
16 שופטים, המדינה לא תשג בהוצאות, אלא הם יכניסו למדינה
עוד עשרות אלפי לירות רווחים. כיום בגלל המחסור בפקידים
טכניים ושופטים, הממשלה מוציאה הוצאות סיומת, כי אם ישנם
שופטים שנוסעים ממקום למקום, וזה עולה למדינה הוצאות אש"ל
בסכומים די ניכרים, לפעמים הוצאות אלו יכולות לכסות
הוצאות שכרו של שופט.

על השופטים הוטלו הרבה תפקידים. כל
חוק חדש שיוצא, מסיל על הלופטים תפקיד חדש. מסיים את
השופטים לכל מיני העדות צבוריות, באופן שזה גוזל
מזמנם ופוגע גם בעבודתם היעילה.

מה שנוגע לשרותי נער, כיום יש לנו
רק שנים נער אחד בכל המרץ. זה מצב מדאיג מאוד. הוא נמצא
רק בדרום, ואינו יכול להמפיק לשמוע את כל המשפטים בארץ,
ועל כן הוא שומע רק בתל-ירושלים ובערי השדה בדרום.
אני ביקשתי עכשו למנות שנים לנער בצפון, ושופט זה צריך
לדעת גם ערבי, כי ישנה הרבה פושעים צעירים מהמיעוטים,
ואני שמח להגיד, נתנה לי האפשרות למנות את השופט הזה,
ובקרוג נמנה אותו. עד היום השופטים הרגילים בצפון היו
שומעים את המשפטים בקשר לעבריינים צעירים, וזה היה מצב
רע מאוד, כי לשופט שלוח רגיל אין שום נסיון והבנה בדבריו
אלה.

אחד לחקירת פושעים צעירים, אנו נתנו
הוראות למשטרה, שהחקירה תיעשה גדלתים סגורות, שהקהל
לא ידע מזה, ויהיו חוקים מומחים יותר לדברים אלה. משפטים
כאלה נשמעים גם היום גדלתים סגורות בבתי המשפט.

ז. סוקיה: בעיה זו תבוא על פתרונה רק לאחר שנקבל
את המלצות הועדה שבראשה עומד השו"ט
אגרנט, שטסמכותה לטפל בבעיות חקירה וצורת חקירה.

ד"ר איזנברג: אני חייב לציין עוד, כי לפי החוק יש
להקים ועדות שבראש כל אחד מהן יעמוד
שופט שלום או שופט מחוזי לעבין זה של פושעים צעירים.
פנו אלי קציני הטבחן בבקשה שנקיים ועדות אלו, ואנו עומדים
להקים אותן בהקדם, על מנת שיגישו את הצעותיהם למחוקק.

(אחרי תקציב משרד הבריאות - רשמה מא)

היו"ר י. גורני:

אנו עוברים לתקציב משרד הבריאות.
(קוראעמוד 67 מדברי ההסבר)

א. ציזלינג:

ברשימת בתי החולים וההכנסה ליום, בעמוד
75 שבדברי ההסבר, יש הפרשים עצומים בין
ההכנסה של בי"ח תל-יוטר ובין ההכנסה של יתר בתי החולים. בכל
יתר בתי החולים יש תנועה בין 2,800 ל-3 לירות, ואילו בול-השוטר -
5 לירות ליום, מני רוצה להגבין מה הסיבה לכך, בשעה שמבחינת
ההוצאות בית החולים תל-השוטר אינו יוצא דופן.

אני מבקש הטבר לענין ההפרש בין הסנויים
במבנה התקציב לגבי ספעלי בריאות המוחזקים על ידי המדינה, וספעלי
בריאות שאינם מוחזקי על ידי המדינה. האם אני יכול לקבל
הסבר, מהי התיקרות הכללית לגבי אותם שירותים צבוריים שמשרד
הבריאות סופיע בהם כתומך ולא כמחזיק, אילו היה הוא המחזיק בהם.

א. מריאב:

לפי הטבלה אני רוצה שמחיר יום סחלה
ברוטו עולה בבתי חולים מוחזקים
3,4-11,6 לירות. לא נתנה לנו כגון טבלה מהו המחיר ליום סחלה
בבתי חולים בתמכיה.

מה היה אילו רצינו להעביר את המשפוח
של האוכלוסיה לבי"ח ספאלתיים, מלה שקיימים, ואלה שהממשלה
תמצא לבחון, האם אז היינו יכולים להוזיל את ההוצאות או לא?

שמעתי, ואולי זו שמועה שאין לה כל
בסיס, אבל ימעתי שיש הסכר בין קופת חולים ובין שלטונות
מס ההכנסה שלא נכיה לרופאים קופת חולים מס ההכנסה ממשכורתם.
האם משרד הבריאות יודע מזה או לא?

היו"ר י. גורני:

אני חושב לאלה זו יריך להפנות לנציג
מס ההכנסה, ואין להפנות לגבי מס משרד

הבריאות.

א. הרצפלד:

מדוע לא נתנה בדברי ההסבר טבלה על
הוצאות והכנסות בתי החולים הנתמכיה?

סופיע כגון בית חולים פוריה. הוא אינו
פועל עדיין, הוא יתחיל לפעול רק בשנה הבאה. על מה בסתם
טפוח את הוצאות בי"ח זה?

כן ברצוני לדעת מה המצב ביחס למשפוח
חולי רוח וחולי ריאות.

ק. לונ:

הייתי רוצה לדעת כמה מתבטאים הקצוצים בתקציב
משרד הבריאות.

בפעולה האנטי מלרית שותפות גם המועצות
המיוזורים. הייתי רוצה לדעת אם רק הן או כל הרשויות המקומיות?

אני מצטרף לשאלתו של מר הרצולד
בענין בי"ח פוריה, כי אני מינטרסנט בו כתוב עמק הירדן.

האם מתגשמת התכנית של טירות רפואי
לעובדי המדינה על ידי משרד הבריאות?

אני רואה בדף 45 בסעיף האשפוז - אשפוז שרים
ומשפחותיהם, מה פירושו של סעיף זה?

א. גולזלינג:

אני רואה שיום כלכלה בטמוצע נקבע ל-800
פרוטה. לדעתי, זה מוזר במקצת, כי מבקש

א. סטורף:

המבר.

מר פטש:
לשאלתו הראשונה של מר ציזלינג ביחס להפרשים
בסעיף ההכנסה של בי"ח שונים - נכון שתל השומר
זה בית חולים מיוחד במינו. היות ובתל-השומר אנו מחזיקים מספר
מיטות שמשתלמות בשלמותן על ידי מוסדות אחרים. יש לנו מספר
מיטות לצבא שבעדן משלם הצבא מחיר מלא של יום מחלה; יש לנו
מספר מיטות בשביל מלב"ן, שגם עבורן משתלם מחיר מלא, ויש לנו
מספר מיטות בשביל משרד הבטחון שגם עבורן משתלם מחיר מלא. היות
ולמעלה משליש של המיטות באותו בי"ח מכניסות מחיר מלא, טמוצע
הכללי הוא יותר גבוה מהטמוצע של ההכנסה בבי"ח האחרים.

(המשך הישיבה רשמה רס)

ד"ר פטט:

ברור שמסדר הבריאות היה רוצה לקבל תקציב גדול יותר; אבל אנו היינו צריכים לקחת בחשבון לא רק את הצורך בהרחבת פעולות, ולא גם את האפשרות לממן את הפעולות. בסופו של דבר הגענו להצעת תקציב שהיא פשרה בין שני הניגודים האלה. למרות שהתקציב למעשה לא גדל, ויולי אפילו פחת קצת, הרי מרחיבים את הפעולות.

איטפוז טרים - בתקציב הטנה 2.2. הוכנס סכום של 2,000 ל"י לטיפול רפואי ואיטפוז טרים, סופטים עליונים ומבקר המדינה. דבר זה הוטל על מסדר הבריאות על-ידי החלטת המיטלה.

נסאלתי על מחיר יום מחלה ברוטו. ובכן, קשה מאד להטות מחיר יום מחלה במוסד אחד לזה של מוסד אחר; לכל מוסד ומוסד יש הנהלת ושבונות וחישובים אחרים לגמרי. למשל, מוסדות הממסלה אינם מכבשים ממחיר יום מחלה את מחיר ההסקעה היסודית, וכן אין מפנימים את היטוב הימורטיזציה, אלא הפנסיה או הפצויים לעובדים. ההטואה הפשוטה שאיטר לעשותה, היא ההטואה על-ידי חישוב פטוט של מספר עובדים למטה. במוסדות מסדר הבריאות עובדים באופן ממוצע 1,18 עובדים למטה, גבי"ח "בילינסון" - 1,4 עובדים למטה, ב"הדסה" - 1,4 עובדים למטה, ויולי אפילו יותר.

בבי"ח לחולי נפש עובדים בממוצע 0,5 עובדים למטה; בבי"ח לחולי שחפת - 0,6 עובדים למטה.

בדרך כלל עלי לציין, כי הרמה הרפואית בבת-החולים היא אותה רמה; הנדל קיים בעיקר ברמה המסקית. במוסדות הממשלתיים אנחנו נותנים רמה מינימלית; כלומר, מספיק נוחיות, שלא יופרע החולה וטיפולו, המספק את הרוב הגדול של האוכלוסיה.

קיימת דגימה של מוסדות נתמכים ומספר המטות איך כל מוסד מוזיק. הוא מקבל תמיכה בעד אותו מספר מטות. מקבלי התמיכה הם בתי-חולים צבוריים - מלבד מוסד אחד שקבל תמיכה עד הטנה והטנה לא יקבל, זה ביה"ח של "הדסה" בירושלים. "מלב"ן אינו מקבל תמיכה, וכן מוסדות אחרים אשר מוזקקים בעיקר על-ידי תמיכות מחו"ל. כל יתר המוסדות הצבוריים בארץ מקבלים תמיכה - והיא סווה לכולם.

נסאלתי אם המפתח לבניית תקציב בתי-החולים הסונים הוא אוטומטי. ובכן, קיים מפתח כללי, אבל לא אוטומטי.

בכון סופיע תקציב לבית-חולים "פוריה", אבל זהו אותו התקציב שהתאסר מדי שנה בטנה לבית-חולים טווייצר, כי לפי התכנית היה צריך בית-חולים טווייצר בטלמותו לעבור לפוריה. התמנתה ועדה הבודקת ענין זה, אולם היא עדיין לא סיימה את עבודתה.

ר.ש.

אייפוז לחולי נפש וחולי ריאות.
מסדר הבריאות מחזיר כיום בשני כפרי-עבודה, ושניהם
הולכים ומתקדמים, ויש גם לקרחת השנה הבאה התרחבות
בתקציביהם. כמובן שאין המקומות האלה מספקים את
הדרישה במלוייה. גם אנו שמענו על „מיס-קרי“ וטפלנו
בקשר לקבלת המקום הזה, אבל לדאוגנו הדבר לא יצא
לפועל. באותו זמן קבלנו מקום מתאים הרבה יותר וגם
יותר גדול - פרדס-חנה, ולכן לא ראינו טעם בהמשך המו"ם
על קבלת „מיס-קרי“.

אין מפתח ברור בקשר לתמיכות
למטות, אלא ישנן החלמות של ועדות. אין המפתח הזה
מחייב אותנו למפרעו מדי שנה בשנה אנו מציעים סכום
מסוייץ בהצעת התקציב. בשנה החולפת היה הסכום 400
ל"י למטה. השנה, לאחר דיונים שונים, הוחלט לא
לשנות את הסכום שהיה קיים בשנה החולפת. מלבד
„הדסה“, הרי כל המטות שקבלו תמיכה בשנה החולפת -
תקבלנה גם בשנת התקציב הבאה.

גם בקשר לתמיכות אחרות,
מלבד למטות, אין קיים מפתח אומומטי, אלא המסדר
מקבל מדי שנה בשנה סכום גלובלי לתמיכות. עד עתה קיים
מפתח שהחליטה עליו ועדה בשנת 1951. השנה עומדת אותה
ועדה לעשות רביזיה של אותו מפתח, אולם לעת עתה אנו
מחלקים את הכסף לפי זה הקיים.

אשר להרחבת הפעולות, אנו
בדקנו באיזה שטחים הכרחי להרחיב את הפעולות, וזאת
עלינו על היסוד שטחים יחודיים, חיוניים פחות. הקטנו את
מספר המטות לחולי שחפת, סגרנו מעבדה מסויימת וכד'.
אם הכל ילך למישרין, הרי הדבר יעבור בשלום. אולם אם
יהיה איזה מפנה - ברור שמספר המטות הקיים היום לא יספיק.
הרחבנו את מספר המטות לחולי רוח ב-175 מטות; אינני
אומר שזה מספיק - אבל זוהי בכל זאת הרחבה ניכרת.

הפעולה האנטימלרית נעשית על-
ידי האנשים במקום. כלומר, אין לנו שום הסדר ארצי,
אלא עושים את הפעולות בצורה אזורית, לפי היקף העבודה
באותו אזור.

ברצוני להוסיף כמה מלים בקשר
לתמיכה למטות. מסדר הבריאות מבין ומסכים, שהתמיכה
צריכה להיות קבועה לפי מפתח מסויים. למעשה מעבד כבר
מסדר הבריאות תקנות כאלה, אשר לפיהן כל מטה תקבל אחוז
מן הוצאה. אנו מקווים שלקדמת השנה הבאה יהיה כבר
מפתח קבוע והסכום ישתנה ביופן אומומטי.

אשר לבי"ח „שערי-צדק“ ו„בקור-
חולים“, הרי אלה הם מוסדות אבודיים ומקבלים תמיכה
ככל האחרים.

(אח"כ - תקציב מסדר המער)

ועדת הכספים
תקציב ההוצאות לסנת 1954/55
(מסדר הבריאות)
16.3.54

ר.ט.

מסדר הטעד - 7,440,000 ל"י
=====

הינ"ר י. גורני: (קורא את דברי ההסבר).

ח. אריאב: אני שואל: מה אפשר עוד לקצץ?
אייבני מכיר את הסאלה הזאת
עד תומה, ואייבני מוכן עתה להונס לפרטים, אבל אני
שואל, לאור המצב הקשה ביו אנו נמצאים - מה אפשר לקצץ?

א. איזליבוב: אם אני קורא את הכתוב בתקציב,
בסעיף "השקפות מסדר הטעד"
בלשכות שליד הרטוריון המקומיות, הרי נוצר הרוסם
כאילו המועצות האזוריות מקבלות יותר השתתפות מאשר
הרשויות המקומיות - ואין הדבר כן. מבקש לתקן זאת.

(המסך היטיבה - רסמה שה)

א. ציזלינג:
אני מבין שמשרד הסעד היה מסכים לקבל חקציב גדול יותר ולעשות יותר פעולות, בין כמובן הוא אינו יכול לבוא אלינו בה עות כאלה. עזאת, אני חושב כי מחמתו להעמיד אותנו על העובדות ועל החכמות.

ראשית כל אני מבקש מטעמי מוסימתי בקשר לגורלם של הילדים והנוער הנמצאים מחוץ למערכת החינוך. נתפרטמו מספרים שונם בענין זה וגם נערך מחקר מסע מוסד טולד שהייתי מבקש לקבלו.

אני פונה אל משרד הסעד ומבקש מבאי-כחו לשחיה, על אכספריזיה על טמך הנסיון שרכשו להם, על הסכום הדרוש למטרד זה כדי לפתור את בעיית העזרה למחוסרי אמצעים וכדי להגיש את הסעד על צויותיו השונות לאלה הזקוקים לו, ובמיוחד לילדים ולנוער שהם עתיד היומה.

שלישית, אני רוצה לקבל הסבר מדוי חקציב הסעד לקבורת אנשי מחוסרי אמצעים נמצא בתחום משרד הדתות ולא בתחום משרד הסעד. למשרד הדתות אין מנגנון שיוכל לקבוע מיהו מחוסר אמצעים וזקוק לעזרה.

היו"ר י. גורי:
אני מבין מדוע החת הכותרת "לשכות אזוריות" כלוליה גם קציני המבחן לנוער ולמבוגרים, בשעה שחלוקתם ינה אזורית.

שנית, אני רוצה לשאול את העובדה שבמשרד הראשי של משרד הסעד מועסקים 223 עובדים, אינה מוכיחה כי צמח האדמיניסטרציה של משרד זה ענפה מדי בהשוואה לתפקידים המוטלים עליה, מאחר שחלק גדול של העבודה בלשכות האזוריות, בלשכות הסוציאליות של הרשויות המקומיות ובמוסדות סגורים.

א. ציזלינג:
שאלתי מכוונת לשני סעיפים: א. רשויות מקומיות - 800,000 לירות; ב. מעברות על יד הרשויות המקומיות - 1,700,000 לירות. אני רוצה לקבל את פרוט הסכום השני ולשאול אם ההקצבה למעברות שבתחום המועצות האזוריות כלולה בחוץ חקציביהן, או שגם לגביהן חל אותו נוהג הקיים לגבי הרשויות המקומיות.

שנית, כיצד יתכן שהסעד הניתן לישוב הערבי בכלל, המהווה 12% של האוכלוסיה ויש בקרבן פליטים וודאי מקרים סוציאליים רבים, אינו עולה על 3% מן הסכום הניתן ללשכות האזוריות? איני מביא בחשבון את הסכומים הניתנים למשרד המרכזי, כי הוא משרת את שני החלקים.

א. הרצפלד:
אני רוצה לשאול מדוע הוציאו את ירושלים ואת המעברות שלידה מתוך המסגרת הכללית של הרשויות המקומיות. שנית, אני מבקש פרוט של הסכומים הקשורים במוסדות בינלאומיים.

17.3.54

תקציב ההוצאות לשנת 1954/55
(מסדר הסעד)מר בר סלע:

בקשר להגלה על אפשרויות
הגדלת הפעולות על ידי צמצום
מספר האגפים העוסקים בהן, אני רוצה להשיב כי כל
השרותיה הרוציאליים הניתנים על ידי הרשויות המקומיות
מב אעים על ידי מנגנון של הרשויות המקומיות ואנו רק
מבקשים על עבודה זו ומדריכים אותה. מספר העובדים כולל
גם את ילדת האגפים של השרות הכללי (ההנהלה, השרות הסוציאלי
והמחלקה למחקר) ואת שלטת המשרדים המחוזיים. פרט לירושלים
יש בכל אחד מן המשרדים המחוזיים גם הנהלה, שרותיה
ס צי ליים, גזברות וגם נציגויות המחלקות המכוונות את
הפעולה מן המרכז. הפיקוח וההדרכה נעשים על ידי עובדים
מיוחדים הנמצאים בכל אחד מן המחוזות. 88 מתוך 223
עובדי המסדר הראשי נמצאים במשרדים המחוזיים.

הסכומים המופיעים כאן אינם
כוללים את הקיבוצים ואת העבודה הסוציאלית במושב העובדים
הוותיקים. השתתפותנו בתקציב הסעד של הלשכות האזוריות
כוללת את העזרה הניתנת למעברות שבתחום אזורי אלה,
וכן את כפרי העבודה וישובי ההתיישבות החדשה.

ח. אריאב:

האם המועצות האזוריות לא
דרשו תקציב סעד?

מר בר סלע:

אני חושב שכל אחד מאתנו יודע
את מבנה העזרה ההדדית בישובי
העובדיים. הסעד מובלע בעבודתו של המוסדות במקום.

חלקנו את המעברות לשני
סוגים: אלו הנמצאות בטיפול ישיר שלנו ואלו המטופחות
לרשויות המקומיות. עבור שני הסוגים ניתן התקציב על ידי
משרד הסעד המרכזי. את שתי המעברות של ירושלים הוצאנו
מכלל זה, היות ובידלנו את העבודה הסוציאלית של ירושלים.
דינן של מעברות אלה כדין כל שאר המעברות: תקציב הסעד
שלהן כולו על משרד הסעד.

א. הרצפלד:

האם יש תקן מסויים לעזרה זו?

מר בר סלע:

כן. הבלטנו במיוחד את
הסעד הניתן לירושלים והתנינו
את ההעלאה הגדולה והניכרת הנובשת מן המצב המיוחד
שירושלים, בהשתתפותה של עיריית ירושלים. הודענו לעיריית
ירושלים במכתב לוואי שבמידה והעירייה תפחית את השתתפותה,
בה גמידה יפחית גם משרד הסעד את השתתפותו. אנח רוצים
להעמיד פעם את העבודה הסוציאלית בעיריית ירושלים על
בטיח ניתן, כפי שאנו שואפים להביע אליו בשאר המקומות.

בענין קבורת מקרים סוציאליים,
שלי לומר כי במסדר הסעד עצמו הוגבשה דעה שטיפול זה
אינו שייך כלל למשרד הסעד. ארעו מקרים רבים של פטורי
מקרים סוציאליים בעיקר מנין עולים חדשים ובתי חולים
ממשלתיים, וחברות הקדישא טענו שאין ביכלתן לטפל בכל
המקרים הסוציאליים מכל חלקי הארץ ללא חסלוח. כאשר הועמדנו
בפני מצב זה, הסכמנו להשתתף במחצית הוצאות הקבורה ואילו
משרד הדתות כסה את המחצית השניה. הבעיה בינתיים התרחבה
עוד יותר. היות ואנו מתנגדים באורח עקרוני לטיפול זה,
לא הגדרנו אותו כסעיף נפרד, אלא כללנו אינו בתקציב הסעד.

מדי פעם בפעם אנו מקיימים טכומים מתקציב המעברות לכיסוי מחצית הוצאות הקבורה.

נערך דיון משותף בין משרד המשפטים, הדתות והסעד לקריית הכנת הצעת התקציב, בקשר למשרד שצריך להאחז בהוצאות הקבורה של מקרי טוציאליים. ההצעה היתה לקשור תפקיד זה עם תפקידי משרד הדתות, אך הואיל והצעה זו לנתקבלה, נדרשנו להקציב בכל זאת 15,000 לירות כהשתתפות בקבורת מקרי טוציאליים, בעיקר עולים חדשים. אין אנו משתפים בקבורתם ל מקרי טוציאליים בטקומות לייטןן חברות קדיש, כגון תל-אביב וחיפה, הלא במקומות שבהם מהווה תופעה זו בעיה קשה. סכום זה נמחק מהצעת התקציב שלנו ובמקום הגנה נצטרך ודאי להתלבט כיצד להשיג סכומים אלה.

המחקר עליו דבר חבר הכנסת איזלינג בקשר לילדים ונוער, אינו מקיף רק נוער הנמצא בטיפול טוציאלי, והוא מגיע גם מת למספרים גדולים. אולם מספרים גדולים אלה אינם מגיעים אלינו ואינם נמצאים בטיפולנו. מביין אלה הנמצאים בטיפול שלנו, אפשר לומר כי בשנה החרונה - ושרו 196 ילדים למוסדות טגוריים. הם לא טודרו עד כה מחוסר אמצעים בידי הרשויות המקומיות. מספר הילדים המסודרים במוסדות טגוריים זה במשפחות אומנות, פחת לעומת השנה שעברה משום שאמצעיהן של הרשויות המקומיות לא הספיקה. החזקת הילדים במוסדות עלתה כתוצאה מן ההתייחסות הכללית ובעיקר בגלל עליית שכרם של העובדים במוסדות. עיריית תל-אביב, למשל, קחליטה להפחית עד החצי את מספר הילדים המסודרים במוסדות טגוריים מטעם העירייה.

היתה שאלה מדוע קציני המבחן וההדרכה לנשים במעברות, כלוליהם בתקציבי הלשכות האזוריות. שרות זה הוא עד היום שרות ארצי ונמצא עדיין ברשות משרד הסעד המרכזי. בעקבות הטנדנציה הכללית שלנו, אנו מחכוונים להעביר גם את שרות המבחן ובעיקר לגבי הנוער, לידי המקומות. פנינו אל הרשויות המקומיות בהצעה להעביר להן את שרות המבחן מבלי לקמץ במסכורות העובדים, אך צריך לומר כי הרשויות המקומיות מגלות אי-אמון בהבטחה זו והן מסרבות לקבל את השרות על אופן. הן טוענות כי הבטחתו של משרד הסעד מחייבת אותן למעשה רק לגבי שנת תקציב זו. אולם אנו יוצאים בכל זאת מן ההנחה שעל פי רוב משפחות בילדים שבהם מטפלים קציני המבחן נמצאות גם כן בטיפול הלשכה הסוציאלית של הרשות המקומית ואין טעם להפריד שני שרותיה אלה. עוד לומר ויתרנו על רעיון זה והבלטנו את שרות המבחן כאילו הוא משתייך לאזוריים ולרשויות המקומיות מתוך הנחה שתוך שנה זו נאלץ לצרף גם את שרות המבחן לנוער באותה מידומות לשרות הסעד כבר מפותח ואיתן.

השאלה קשה יותר לגבי שרות המבחן למבוגר. שרות זה נמצא עדיין בראשותו, כי גתי המשפט מרחיבים מדי פעם בפעם את הזדקקותם להטדר זה. בסניף הראשונות לשירות לא הצמינו עדיין לאפשר להחזיר למוטב אבטיים מסל לגיל 20 של ידני יפול טוציאלי. כיום נמצאים בטיפול 130 מקרים והסופטים מיתממים במוצא זה יותר ויותר. מכיון שמספר הקצינים בכל הארץ אינו עולה על שמונה והטיפול הוא פיננסי-גידולי ולא קבוצתי, הוא לא הגיש דיון למצב בו נוכל לצרפו לשרותים המקומיים. אולם באופן עקרוני דעמנו היצ שיט לצרפו גם כן לשרות הסוציאלי הכולל בערייה.

תקציב ההוצאות לשנת 1954/55
(מירוץ הסעד)

הדרכת הנשים במעברות היא
שרות טובי לי המסוּחף למסוד הסעד ולארגוני הנשים. קיים
שרות כזה גם במקומות הישוב החדשים, פרט למעברות.
עד ליגה זו היה הירוח גבוי כולו של עבודת ארגוני הנשים,
ומסוד הסעד היה מסוּחף ב-83% ממסורתם של עובדי ארגוני
הנשים. היות ועדה מיוחדת לקבעה את עקרונות ההדרכה
עבור המדריכות ונקחה עליהן. הנתה הוטכח על פי ה עתנו
ש וזו זה יינתן גם להג. מתוך שיתוף פעולה, ילע שחלק
מן העובדי יעבור לרשות מסוד הסעד ויילו חלק שני ממשיך
להסתייך ל רגוני הנשים. הקצבנו להם סכום קטן יותר
מבמה לעברה, מתוך מגמה עשורנית ליבנות קצת את צוות
ההדרכה במקומות.

א. ציזלינג:
האם אמר יהיה לקבל את פרוטוקול
כנס העובדות הסוציאליות ואת

מחקר טולד?

סר בר טלע: כן.

א. טטופ:
מה מספר האנשים שמסוד הסעד
מטיל בהם?

שנית, אני רואה סכום מיוסד לעזרה לנפועי
הסתננות ונאגשי מלחמת השחרור. לגבי הראשונים אני יודע
שקיים מס המפצה על הוצקים, ולגבי השני הכוונה דדאי
רק לינטי צבא נפנצי המלחמה, לא כן?

סר בר טלע: מספר הנתמכים ומספר הנמגאים
בטפולו של המסוד, יינס זהיה.

ישנן מלחות הזקוקות לטידורו של ילד דפקטיבי גמוסד ו
לשרות דומה, מבלי להיזקק לכל חמיכה כספית או הנחה.
מיטחה כזו ת כלולה במספר מקבלי הטיפול אך אינה כלולה
ימספר הנתמכים. המספרים הגדולים של 250,000-300,000
נפש מכוונת לטיפול בצורות שונות ולא לחמיכה ממס. אין
לנו מספרי מדויקים לא על הטיפול הניתן במעברות. בכל
המעברות גפרץ ישנם 32,000-33,000 נתמכים.

סר קדמר:
סקטור המעברות הוא כולו על
אחריות מסוד הסעד. החמיכה

ניחנה לפי מכסות מסוימות ונהגים המנה כיום 32,000
נפש. נוסף לכך ישנן לפחות 5,000 ילדים במעונות יום
וגנים ולפחות 1,500 ילדים במוסדות טגוריים. אנו גם מחזיקים
מוסדות ומסלי חיסוקה וניה בשביל הנוער והמבוגרים
במעברות, וילת הנהגים מיי אינם כלולים במספר הנתמכים.

אנו חייבים להתייחס בזהירות
למספרי הנמכרים של ידי הרשויות המקומיות. המבגנון ינו
יכול להספיק לבדוק את המספרים. אנו מפקקים את המספר
של 300,000 יימסר של ידי הרשויות המקומיות בדוחים שלהם,
מתאי למציאות. מתוך הדוחים של המפקחים אנו יודעים שאמנת
יש הפרזה, יך קיימים בכל דעח מספרים נכריים של אנשים
נחמכיה במקומות שאינם נחשבים כמעברות, כגון לוד, רמלה,
באר-שבע וכד'. אנו מריכיים ו מספר הנתמכים שמחוץ
למעברות במאה אלף נפש.

17.3.54

חקציב הנוצאות לשנת 1954/55

היו"ר י. גורי:

אנו מקונינים לדעת מהו מספר
הנתמכים והנמצאים בטיפול,

הן במטרת הרשויות המקומיות והן בתחום המשרד; כיצד
הם מתחלקים בין הישוב החדש והישוב הוותיק ומה חלקן של
המעברות בתוך הישוב החדש. לא נוכל להגיע למסקנות אלא
לאחר שנקבל מספרים מדוייקים.

אני רוצה להודיע לחברי הוועדה
כי נתבקשנו לקבל מסלוח ל נשיא האוניברסיטה ומהל הטכניון.
כן נתבקשנו לסימוע מסלוח מטעם ועדת השרותים וצבוריים
בענין הסעד. אני חושב כי בדרך כלל לא נוכל להציע כל
הגדלה בחקציב אלא אם יוצעו מקורות הכנסה נוספים או
קמואים בטעיות אחרים.

בנוגע להכנסות שלי למסור
דוח לוועדה על עבודת ועדת המשנה לבדיקה אפשרויות
הגדלת אומדן ההכנסות.

אני מבקש את חברי הוועדה
להתכוון להצבעות ביום ב' הבא.

הישיבה ננעלה בשעה 14.15